

Súd: Okresný súd Nitra
Spisová značka: 33T/40/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4114010428
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 06. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Pamela Záleská
ECLI: ECLI:SK:OSNR:2014:4114010428.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Nitra, samosudcom Mgr. Pamelou Záleskou, v trestnej veci obžalovanej T. W., pre prečin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 odsek 1, odsek 3 písmeno b) Trestného zákona s poukazom na § 138 písmeno b) Trestného zákona, na hlavnom pojednávaní konanom v Nitre dňa 11.06.2014 takto

r o z h o d o l :

Obžalovaná
T. W., rodená W.,
narodená XX.XX.XXXX v E. W.,
trvale bytom O., K. T. č. XXX,
prechodne bytom J., K. č. XX/X,

s a u z n á v a z a v i n n ú , ž e :

ako matka maloletého B. W., narodeného XX.XX.XXXX, bytom u R. W. vo O., ktorej bol zverený do náhradnej osobnej starostlivosti, hoci má k tomuto vyživovaciú povinnosť zo Zákona o rodine a rozsudkom Okresného súdu Nitra sp.zn. 26P/57/2012, ktorý nadobudol právoplatnosť 06.06.2013, jej výška vyživovacej povinnosti bola určená sumou 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa mesačne vždy do 15-teho dňa v mesiaci vopred k rukám R. W., si túto povinnosť úmyselne neplní tým, že nepracuje a o prácu sa nezaujíma ani prostredníctvom Úradu práce, kde bola evidovaná od 06.11.2013 (na pokyn Okresného súdu Nitra v trestnej veci vedenej pod sp.zn. 2T/153/2012), o svojho syna sa vôbec nezaujíma, výživné pravidelne a na čas neplatí, čím za obdobie od 09.08.2012 do 11.06.2014, po odpočítaní zaplateného výživného vo výške 60 eur, dlhuje na výživnom 531,58 eura k rukám R. W.,

t e d a :

najmenej tri mesiace v období dvoch rokov si úmyselne neplní svoju zákonnú povinnosť vyživovať iného a čin spáchala závažnejším spôsobom konania - po dlhší čas,

t ý m s p á c h a l a :

prečin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 odsek 1, odsek 3 písmeno b) Trestného zákona s poukazom na § 138 písmeno b) Trestného zákona.

Z a t o j e j s ú d u k l a d á :

Podľa § 207 odsek 3 Trestného zákona a § 54 Trestného zákona, zistiť poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písmeno j) Trestného zákona a nezistiť žiadnu priťažujúcu okolnosť podľa § 37 Trestného zákona, s použitím § 38 odsek 2, odsek 3 Trestného zákona trest povinnej práce vo výmere 150 (jednostopäťdesiat) hodín.

Podľa § 55 odsek 1 Trestného zákona povinnosť vykonať uložený trest najneskôr do jedného roka od nariadenia výkonu tohto trestu.

Podľa § 55 odsek 1 Trestného zákona a § 51 odsek 4 písmeno d) Trestného zákona povinnosť zaplatiť počas doby výkonu uloženého trestu zameškané výživné podľa svojich síl a schopností.

Podľa § 55 odsek 3 Trestného zákona povinnosť vykonať uložený trest osobne a vo svojom voľnom čase bez nároku na odmenu.

o d ô v o d n e n i e :

Na základe obžaloby Okresného prokurátora v Nitre prejednal súd trestnú vec proti obžalovanej T. W. a za splnenia zákonných podmienok vykonal na hlavnom pojednávaní dňa 11.06.2014 dokazovanie v neprítomnosti obžalovanej prečítaním jej výpovede z prípravného konania, prečítaním výpovede svedkyne R. W. a prečítaním listinných dôkazov a tiež oboznámením pripojeného spisového materiálu.

Obžalovaná T. W. sa na hlavné pojednávanie nedostavila, nakoľko jej v tom bránila práceneschopnosť, o vzniku ktorej upovedomila súd telefonicky v deň jeho konania a zároveň sa ospravedlnila. Uviedla, že súhlasí s vykonaním hlavného pojednávania v jej neprítomnosti a dodala, že dlh na výživnom neuhradila. Keďže predvolanie na hlavné pojednávanie jej spoločne s obžalobou bolo riadne a včas doručené, súd podľa § 252 odsek 3 Trestného poriadku a za splnenia zákonných podmienok podľa § 258 odsek 4 Trestného poriadku vykonal dôkaz prečítaním výpovede obžalovanej z prípravného konania. Takto zistil, že obžalovaná uviedla, že obvinenie sa zakladá na pravde a na syna B. výživné neplatí. Ten je zverený do osobnej starostlivosti švagrinej R. W., ktorej má platiť mesačne 26,50 eura. K výške dlhu na výživnom sa nevedela vyjadriť, ale uviedla, že dňa 21.01.2014 zaplatila R. W. 30 eur a dodala, že výživné na syna sa bude snažiť platiť. Vyjadrila ľútosť, že výživné neplatila, ale so synom sa ani nestretáva a ani s ním nemá žiadny kontakt.

Z výpovede svedkyne R. W., prečítanej podľa § 263 odsek 1 Trestného poriadku, súd zistil, že B. W. jej je zverený do osobnej starostlivosti na základe rozsudku Okresného súdu Nitra sp. zn. 26P/57/2012 a obžalovaná má na neho platiť výživné vo výške 30 % zo sumy životného minima od právoplatnosti rozsudku, ale neplatí jej nič od augusta 2012 do decembra 2013. Až v mesiacoch január a február 2014 zaplatila 30 eur. Náhradné výživné nepoberá. Obžalovaná nikde nepracuje. Dodala, že dieťa netrpí žiadnou núdzou a má všetko, čo potrebuje. Výšku dlhu ustálila ku dňu výpovede (18.03.2014) na sumu 455,93 eura.

Z prečítaných listinných dôkazov, a to najmä z rozsudku Okresného súdu Nitra sp. zn. 26P/57/2012, rodného listu dieťaťa, potvrdenia zo školy, správ o osobných, majetkových a zárobkových pomeroch obžalovaného ako aj zo správ o jeho povesti a odpisu registra trestov súd zistil, že obžalovaná je matkou dieťaťa B. W., ktorý je vo veku 10 rokov a bol zverený do osobnej starostlivosti svedkyne R. W., pričom vyživovacia povinnosť obžalovanej voči tomuto školopovinnému dieťaťu stále trvá a bola jej súdom určená na sumu 30% zo sumy životného minima mesačne vždy do 15. dňa v mesiaci vopred. Obžalovaná v kritickom období nebola zamestnaná, nie je majiteľkou cenných papierov a nemá ani zriadený žiaden účet majiteľky cenných papierov, nemá žiadne iné majetkové práva. Obžalovaná sa od 26.11.2013 nachádza v evidencii uchádzačov o zamestnanie Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Nitra, avšak dávka v nezamestnanosti jej vyplácaná nie je, nakoľko na jej vyplatenie nespĺňa podmienky. V období od 01.12.2013 je poberateľkou dávok v hmotnej núdzi, iné dávky nepoberala a nepoberá. Z pripojeného spisu Okresného súdu Nitra, vedeného pod sp. zn. 2T/153/2012 vyplynulo, že obžalovaná sa na odporúčanie (pokyn) súdu zaregistrovala na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny Nitra, nakoľko súd pri výsluchu jej osoby zistil, že nie je evidovaná v systéme Sociálnej poisťovne. Z odpisu registra trestov súd zistil, že obžalovaná v ňom nemá žiadny záznam. Podľa správy z Ústrednej evidencie priestupkov bola obžalovaná priestupkovo riešená štyrikrát, a to v rokoch 2012 za priestupky

na úseku cestnej premávky, kedy jej aj boli uložené pokuty a tiež za priestupky proti majetku podľa § 50 odsek 1 zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov a proti občianskemu spolunažívaniu podľa § 49 odsek 1 písmeno d) zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov.

Po vykonaní dokazovania súd zhodnotil dôkazy podľa svojho vnútorného presvedčenia, založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo i v ich súhrne nezávisle od toho, či tieto obstaral súd, orgány činné v trestnom konaní, alebo niektorá zo strán. Súd mal z vykonaného dokazovania jednoznačne za preukázané, že skutok sa stal tak, ako bolo uvedené v skutkovej vete obžaloby a vzhľadom na druh posudzovanej trestnej činnosti upravil v skutkovej vete obžaloby obdobie, v ktorom prichádzalo k neplneniu vyživovacej povinnosti až ku dňu vyhlásenia rozsudku a príkladne k tomu ustálil aj výšku zanedbaného výživného a následne nevyhnutne vyjadril, že v danom prípade sa jednalo o úmyselné zavinenie obžalovanej.

Na základe vykonaného dokazovania mal súd jednoznačne za preukázané, že obžalovaná svojím konaním naplnila všetky zákonné znaky skutkovej podstaty prečinu zanedbania povinnej výživy podľa § 207 odsek 1, odsek 3 písmeno b) Trestného zákona s poukazom na § 139 písmeno b) Trestného zákona, pretože si najmenej tri mesiace v období dvoch rokov (od 09.08.2012 do 11.06.2014) neplnila zákonnú povinnosť vyživovať iného, pričom čin spáchala závažnejším spôsobom konania - páchala ho po dlhší čas.

Osoba, ktorá má vyživovaciu povinnosť, musí využiť všetky možnosti na to, aby si túto povinnosť v reálne možnej výške splnila. Toto platí pre všetky osoby majúce vyživovaciu povinnosť bez ohľadu na to, že im aktuálna životná situácia neumožňuje príjmy v rozsahu, z akého sa vychádzalo pri určení vyživovacej povinnosti. Zvlášť však v situácii, kedy obžalovanej už v samotnom rozsudku bola vyživovacia povinnosť určená najnižšou možnou výmerou, a to 30 % zo sumy životného minima.

Obžalovaná sa k spáchaniu skutku v podstate priznala, avšak neuviedla jednoznačne aj dôvody, pre ktoré sa skutku dopustila. Z výpovede svedkyne R. W. mal súd za preukázané, že obžalovaná skutočne v kritickom období až ku dňu konania hlavného pojednávania neuhradila dlh na výživnom a z dlhu zaplatila len 60 eur za uplynulé obdobie takmer dvoch rokov.

Výpoveď obžalovanej a svedkyne však neboli jedinými, samostatnými usvedčujúcimi dôkazmi, pretože súd ich výpovede vyhodnocoval aj v kontexte ďalších dôkazov, teda aj z právoplatného súdneho rozhodnutia, z ktorého obžalovaná bezpečne vedela, že vyživovacia povinnosť jej bola určená a v nadväznosti na túto podstatnú skutočnosť obžalovaná vedela aj to, komu, kedy, koľko a akým spôsobom má platiť výživné, pričom napriek tomu tak nerobila, respektíve urobila tak len dvakrát. Konkrétne v mesiacoch január a február 2014, kedy ju však k uhradeniu aspoň časti dlhu na výživnom primäl Okresný súd Nitra pri prejednávaní inej jej trestnej veci.

Okrem toho, o povinnosti platiť výživné nemohla mať obžalovaná žiadnu pochybnosť aj z toho dôvodu, že sa k vedomosti o nej sama priznala vo svojej výpovedi. Z listinných dôkazov súd zistil, že obžalovaná nielenže svedkyňi R. W. pravidelne neplatila výživné na syna B., ale ani nevyvíjala žiadnu aktivitu, ktorá by smerovala k uspokojovaniu potrieb jej dieťaťa iným spôsobom. Navyše, vo veci nebol produkovaný žiaden dôkaz, ktorý by nasvedčoval tomu, že sa obžalovaná snažila nájsť si prácu alebo ľubovoľný iný zdroj pravidelného príjmu, z ktorého by aspoň čiastočne plnila vyživovaciu povinnosť, ďalej nevyvíjala žiadnu činnosť nasvedčujúcu jej záujmu riešiť situáciu ohľadne jej vyživovacej povinnosti.

Súd tak jednak nemal dôvod pochybovať o období neplnenia vyživovacej povinnosti a keďže obžalovaná nepredložila žiaden doklad o splnení si tejto povinnosti v celom rozsahu (ale doklady svedčali len o úhrade dlhu vo výške 60 eur), pre súd zostala nespochybnená i výška zanedbaného výživného, ktorú ustálil na obdobie začínajúce od 09.08.2012 až ku dňu vyhlásenia rozsudku v predmetnej veci, teda do 11.06.2014.

Obžalovaná bola navyše písomne súdom upozornená na ustanovenie § 86 Trestného zákona o účinnej ľútosti, kedy by v dôsledku dodatočného splnenia vyživovacej povinnosti mohlo prísť k zániku trestnosti činu, samozrejme za predpokladu, že neprišlo k trvale nepriaznivým následkom v dôsledku nie riadneho plnenia tejto povinnosti. Avšak, túto možnosť obžalovaná nevyužila, hoci už skôr sa vyjadrila, že by

chcela dlh na výživnom zaplatiť. Keďže sa tak evidentne nestalo, z uvedeného dôvodu súd nemal žiadnu záruku, že po prípadnom odročení hlavného pojednávania na účely poskytnutia lehoty obžalovanej na dodatočné splnenie si zanedbanej vyživovacej povinnosti, by obžalovaná toto ustanovenie využila.

Z vyššie uvedeného je teda celkom zrejmé, že obžalovaná je rodičom len de iure, pretože dieťa evidentne splodila, porodila a je zapísaná v rodnom liste ako jeho biologická matka. De facto však ide o osobu, ktorá si neuvedomila a naďalej neuvedomuje, že dieťa má svoje základné životné potreby, ktoré je nevyhnutné zabezpečovať a uspokojovať, a to každým z rodičov (ak žijú). Obžalovaná nielenže neplatí riadne a načas výživné (ktoré je stanovené na absolútne minimálnu výšku), teda neprispieva finančnými prostriedkami, ale ani žiadnym iným spôsobom sa nepodieľa na výžive a výchove dieťaťa. Tento postoj ako aj dĺžka obdobia, v ktorom sa takto správa, podstatným spôsobom zvyšuje závažnosť jej konania, nakoľko nielen porušuje záujem chránený trestným zákonom, ale nezájmom o svoje vlastné dieťa vyvoláva absolútne nežiaduci stav, ktorý na samotnú výživu, ale tiež výchovu dieťaťa môže mať podstatne horší vplyv a teda vyvolať podstatne horšie následky, než aké vyplývajú len zo samotného neposkytnutia peňazí - výživného.

Zo všetkých týchto dôvodov súd uznal obžalovanú za vinnú zo spáchaného skutku tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku, vrátane jeho správnej právnej kvalifikácie.

Pri úvahách o druhu a výmere trestu postupoval súd v zmysle ustanovení § 34 odsek 1 až odsek 4 Trestného poriadku, pričom bral do úvahy spôsob spáchania trestného činu, jeho následok, zavinenie, pohnútku, prítiažujúce okolnosti, poľahčujúce okolnosti, osobu páchatel'a a možnosť jeho nápravy.

Z poľahčujúcich okolností uvedených v § 36 Trestného zákona súd prihliadol na okolnosť uvedenú od písmenom j), teda že obžalovaná viedla pred spáchaním skutku riadny život a z prítiažujúcich okolností uvedených v § 37 Trestného zákona súd u obžalovanej žiadnu nezistil.

Z hľadiska zavinenia vyhodnotil súd konanie obžalovanej podľa § 15 písmeno b) Trestného zákona, teda že konal v nepriamom úmysle, kedy vedela, že svojím konaním môže porušiť alebo ohroziť záujem chránený trestným zákonom a pre prípad, že ho poruší, či ohrozí, bola s tým uzročená. V danom prípade nebolo možné usudzovať na nedbanlivostné zavinenie obžalovanej podľa § 16 Trestného zákona, pretože z dokazovania vyplynulo, že obžalovaná sa v kritickom období žiadnym spôsobom nesnažila a ani nepokúsila vyriešiť svoju nepriaznivú finančnú situáciu a to, že nemala žiadny príjem. Celý čas bola bez zamestnania a vo veci začala aktívne konať až na podnet Okresného súdu Nitra po zdôraznení hrozby trestnoprávneho postihu.

Berúc do úvahy okolnosti uvedené v § 34 odsek 1 až odsek 4 Trestného zákona ako aj všetky okolnosti prípadu, dospel súd k záveru, že tak v oblasti generálnej ako aj individuálnej prevencie bude v prejednávanej veci účel trestu dosiahnutý uložením trestu povinnej práce, s uložením ktorého obžalovaná aj súhlasila, a to vo výmere 150 hodín, teda v dolnej polovici zákonom stanovenej trestnej sadzby. Tento trest bude obžalovaná povinná vykonať osobne, vo svojom osobnom voľne a bez nároku na odmenu, pričom počas jeho výkonu bude povinná dlh na výživnom zaplatiť podľa svojich schopností a možností.

V súvislosti s ustálením výšky zanedbaného výživného rozhodol súd s poukazom na vykonané dokazovanie tak, že za preukázané obdobie neplnenia vyživovacej povinnosti vznikol obžalovanej dlh na výživnom k rukám svedkyne R. W. nasledovne:

za obdobie od 09.08.2012 do 11.06.2014 (30% zo sumy životného minima/mesačne): 531,58 eura za celkovo 21 po sebe neprerušene idúcich kalendárnych mesiacov až do vyhlásenia rozsudku, a to vrátane, respektíve počnúc mesiacom august 2012 (keďže povinnosť platiť výživné sa viaže na najneskôr pätnásť deň príslušného mesiaca) až po máj 2014 vrátane, respektíve končiac týmto mesiacom, pretože až najneskôr 15. júna 2014 by mala vopred uhradiť výživné za tento mesiac (avšak hlavné pojednávanie sa konalo pred týmto termínom). Oproti obžalobe tak súd pripočítal k dlhu na výživnom ustálenom na 504,45 eura dlh za mesiac máj 2014 (čo bolo 27,13 eura - pretože táto suma zodpovedá 30% zo sumy životného minima).

S poukazom na všetky vyššie uvedené skutočnosti bolo rozhodnuté tak ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie na súde, proti ktorého rozsudku smeruje (Okresný súd Nitra), a to do 15 (pätnásť) dní odo dňa oznámenia rozsudku. O odvolaní rozhoduje Krajský súd v Nitre. Oznámením rozsudku je jeho vyhlásenie v prítomnosti toho, komu treba rozsudok doručiť. Ak sa rozsudok vyhlásil v neprítomnosti takejto osoby, oznámením je až doručenie rozsudku.

V písomne podanom odvolaní treba uviesť, proti ktorým výrokom smeruje a či smeruje aj proti konaniu, ktoré rozsudku predchádzalo. Odvolanie musí byť odôvodnené tak, aby bolo zrejmé, v ktorej časti sa rozsudok napáda a aké chyby sa vytýkajú rozsudku alebo konaniu, ktoré rozsudku predchádzalo.

Odvolanie možno oprieť o nové skutočnosti a dôkazy.

Odvolanie má odkladný účinok.

Právo podať odvolanie nemá ten, kto sa tohto práva výslovne vzdal.